

РЕШЕНИЕ

№ 28

гр. Перник, 15.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК в публично заседание на деветнадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Борислава П. Борисова-Здравкова

при участието на секретаря ЗЛАТКА М. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от Борислава П. Борисова-Здравкова Търговско дело № 20231700900011 по описа за 2023 година
за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по предявени от „АСБО-АГРО“ ООД, ЕИК 204316535, със седалище и адрес на управление: гр. Дупница, ул. „Св. Георги“ № 41, срещу Р. З. А., ЕГН *****, с адрес: ***, действаща като земеделски производител с БУЛСТАТ *****, искове с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 3-то ЗЗД, вр. чл. 88, ал. 1 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД да бъде осъден ответникът да заплати на ищеца сумата 36 000,00 лв., представляваща авансово платена цена на 50 тона слънчоглед по договор за покупко-продажба от ***, развален от ищеца поради неизпълнение на договора от ответника продавач, ведно със законната лихва за забава от датата на исковата молба в съда – 10.02.2023 г., до окончателното ѝ изплащане, и сумата 6048,22 лв. – обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 21.06.2021 г. до 10.01.2023 г.

В исковата молба се излага, че страните по делото сключили неформален договор за покупка на 50 тона слънчоглед, реколта 2021 г., на стойност 36 000,00 лв. без ДДС, за което ответникът издал фактура № *** от ***. Твърди се, че ищецът заплатил цената на 21.06.2021 г., но доставка не била извършена и до настоящия момент въпреки многократните покани от страна на купувача. Тъй като интересът на ищеца от изпълнение на договора отпаднал, прави изявление за разваляне на договора и претендира връщане на получената сума, ведно със законната лихва върху нея от подаване на исковата молба, както и лихвата за забава за периода 21.06.2021 г. до 10.01.2023 г. Моли да му бъдат присъдени и сторените разноси за производството по делото.

Ответникът в срока по чл. 367 ГПК не е депозирал писмен отговор. С молба от 13.04.2023 г. признава главният иск и оспорва акцесорния иск за заплащане на лихва за забава по съображения, че липсва покана от кредитора за плащане на главницата, поради което не е изпаднал в забава. Моли за приложение на разпоредбата на чл. 78, ал. 2 ГПК по отношение на разноските. Прави възражение за прекомерност на адвокатското

възнаграждение на ищеца.

Съдът, след като прецени доводите и възраженията на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 3 и чл. 86 ЗЗД.

По иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД:

Съгласно чл. 55, ал. 1 ЗЗД, който е получил нещо без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание, е длъжен да го върне.

По делото не се спори, а и от представената фактура от *** се установява, че страните по делото са сключили договор за покупко-продажба, по силата на който ответникът се е задължил да предаде на ищеца 50 тона слънчоглед реколта 2021 г., а ищецът да заплати авансово сумата 36 000,00 лв.

Безспорно е, че с платежно нареждане от 21.06.2021 г., приложено по делото, ищецът е превел сумата 36 000,00 лв. по посочената във фактурата от *** банкова сметка на ответника.

Ответникът не е навел възражение и ангажирал доказателства, че е изпълнил задължението си по договора да достави уговореното количество слънчоглед, поради което съдът приема, че в полза на ищеца е възникнало правото да го развали с едностранно писмено волеизявление. С достигане на това изявление, обективизирано в исковата и уточняващата молба, до ответника правното основание за задържане на получената сума отпада с обратна сила съгласно чл. 88, ал. 1, предл. първо ЗЗД.

По изложените съображения, предявеният иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата 36 000,00 лв. е основателен и следва да бъде уважен в пълния предявен размер.

Като законна последица от уважаване на иск за парично вземане основателно е и искането за присъждане на законната лихва върху главницата, считано от подаване на исковата молба в съда – 13.02.2023 г., до окончателното ѝ изплащане.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД:

Съгласно [чл. 334 от ТЗ](#) уговорката за предварително плащане на цената трябва да бъде в писмена форма. Ако продавачът не предаде стоката, той дължи лихва от получаването на цената. В този случай платената цена се смята за задатък.

С оглед установеното по делото, че сумата в размер на 36 000,00 лв. представлява авансово плащане на продажната цена по писмена уговорка от *** следва, че по силата на чл. 334, изр. 2 ТЗ ответникът е изпаднал в забава с получаването ѝ, поради което направеното в тази връзка възражение е неоснователно.

Съгласно ал. 1 на член единствен на Постановление № 426 на МС от 18.12.2014 г. за определяне размера на законната лихва по просрочени парични задължения годишният размер на законната лихва за просрочени парични задължения в размер на основния лихвен процент на Българската народна банка в сила от 1 януари, съответно от 1 юли, на текущата година плюс 10 процентни пункта. Дневният размер на законната лихва за просрочени парични задължения е равен на 1/360 част от годишния размер, определен по ал. 1. Лихвеният процент по ал. 1 в сила от 1 януари на текущата година е приложим за първото полугодие на съответната година, а лихвеният процент в сила от 1 юли е приложим за второто полугодие.

Тъй като основният лихвен процент, определен от БНБ, от началното на процесния период /21.06.2021 г./ до 31.12.2022 г. е в размер на 0%, а считано от 1 януари 2023 г. е 1,42%, изчислена от съда, законната лихва за периода 21.06.2021 г. – 10.01.2023 г. е 5694,20 лв.

С оглед изложеното, предявеният иск с правно основание чл. 86 ЗЗД следва да бъде уважен за сумата 5694,20 лв., а за разликата над тази сума до пълния предявен размер от 6048,22 лв. да бъде отхвърлен като неоснователен.

По разноските:

В случая не са налице предпоставките на чл. 78, ал. 2 ГПК, поради което искането на ответника за възлагане на разноските в тежест на ищеца е неоснователно.

Предвид изхода на спора на основание чл. 78, ал. 1 ГПК на ищеца следва да бъдат присъдени сторените разноски за производството по делото съобразно уважената част от исковете.

По искането за присъждане на разноските за обезпечителното и изпълнителното производство, съдът намира следното:

Съгласно разясненията, дадени в т. 5 от Тълкувателно решение № 6 / 06.11.2013 г. по тълк.д. № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС, отговорността за разноски при обезпечаване на иска се реализира при постановяване на решението (по обезпечения иск), с което се разглежда спора по същество и съобразно неговия изход, тъй като привременно осъществяването на мярката е постановена с оглед този изход и в защита на правните последици от решението. Следователно, разноските в обезпечителното производство по обезпечаване на бъдещ иск или в хода на висящ исков процес подлежат на възмездяване само в съответното исково производство, чийто предмет са обезпечените иски и съобразно тяхното уважаване или отхвърляне. Цитираното тълкувателно решение разглежда въпроса единствено по отношение на направените в хода на съдебното производство разноски по обезпечението на иска. Съгласно формираната съдебна практика на ВКС разноски, понесени в обезпечително производство, са тези по обезпечаване на бъдещи иски или в хода на висящо исково производство, докато в останалата част (по налагане на допуснатите обезпечителни мерки) това са разноски по изпълнителното дело, които следва да се съберат чрез съдебния изпълнител (в този смисъл определение № 845 от 05.12.2011 г. на ВКС по ч. т. д. № 648/2011 г., I т. о., ТК,., определение № 876 от 02.12.2014 г. на ВКС по ч. т. д. № 3490/2014 г., I т. о., ТК и др, както и Определение № 336 от 21.07.2016 г. на ВКС по ч. т. д. № 874/2016 г., I т. о., ТК). С оглед изложеното, в настоящото производство на присъждане подлежат единствено разноските, сторени в обезпечителното производство, но не и тези в изпълнителното производство

С оглед изложеното и представените доказателства съдът приема, че ищецът е сторил разноски за обезпечителното производство в размер на 40,00 лв. – държавна такса, и 2750,00 лв. – адвокатско възнаграждение за обезпечение на бъдещ иск, и в настоящото производство разноски в размер на 1681,93 лв. – държавна такса, и 5320,00 лв. – адвокатско възнаграждение.

По своевременно направеното от ответника възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на насрещната страна, съдът намира следното:

Съгласно чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. минималният размер на възнаграждението за исковото производство с оглед цената на исковете /42048,22 лв./ е 4013,86 лв., а за обезпечителното производство с оглед предявения размер /41 694,20 лв./ съгласно чл. 7, ал. 7 от Наредба № 1/09.07.2004 г. е 2276,24 лв. Предвид липсата на фактическа и правна сложност на делото и приключването му в едно съдебно заседание, в което не са направени доказателствени искания от страните, съдът намира, че възнаграждението за исковото производство, надвишаващо с над 30% минималния размер, се явява прекомерно и следва да бъде намалено на 4820,00 лв. По отношение на възнаграждението за обезпечителното производство не е налице основание за намаляването му, тъй като превишаването на минималното възнаграждение не е прекомерно.

С оглед изложеното, съдът приема, че подлежащите на съобразяване разноси, сторени от ищеца, възлизат на сумата 2790,00 лв. за обезпечителното производство /от която 40,00 лв. – държавна такса и 2750,00 лв. – адвокатско възнаграждение/ и сумата 6501,93 лв. – разноси за исковото производство /от които 1681,93 лв. – държавна такса, и 4820,00 лв. – адвокатско възнаграждение/, от които съобразно уважения размер на исковите следва да му бъде присъдена сумата 2766,51 лв. – разноси за обезпечителното производство, и сумата 6447,19 лв. – разноси за исковото производство.

Ответникът не е направил искане и представил доказателства за сторени разноси, поради което такива не следва да му бъдат присъдени съразмерно на отхвърлената част на исковите.

Водим от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Р. З. А., ЕГН *****, с адрес: ***, действаща и като земеделски производител с БУЛСТАТ *****, **ДА ЗАПЛАТИ** на „АСБО-АГРО“ ООД, ЕИК 204316535, със седалище и адрес на управление: гр. Дупница, ул. „Св. Георги“ № 41, **сумата 36 000,00 лв. /три хиляди и шестстотин лева/**, представляваща авансово платена цена на 50 тона слънчоглед по договор за покупко-продажба от ***, развален от ищеца-купувач поради неизпълнение от страна на ответника-продавач, **ведно със законната лихва за забава** от датата на исковата молба в съда – 10.02.2023 г., до окончателното ѝ изплащане, **на основание чл. 55, ал. 1, предл. 3-то ЗЗД.**

ОСЪЖДА Р. З. А., ЕГН *****, с адрес: ***, действаща и като земеделски производител с БУЛСТАТ *****, **ДА ЗАПЛАТИ** на „АСБО-АГРО“ ООД, ЕИК 204316535, със седалище и адрес на управление: гр. Дупница, ул. „Св. Георги“ № 41, **сумата 5694,20 лв. /пет хиляди шестстотин деветдесет и четири лева и двадесет стотинки/**, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 21.06.2021 г. до 10.01.2023 г., **на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, КАТО ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над сумата **5694,20 лв.** до пълния предявен размер от **6048,22 лв.**

ОСЪЖДА Р. З. А., ЕГН *****, с адрес: ***, действаща и като земеделски производител с БУЛСТАТ *****, **ДА ЗАПЛАТИ** на „АСБО-АГРО“ ООД, ЕИК 204316535, със седалище и адрес на управление: гр. Дупница, ул. „Св. Георги“ № 41, **сумата 2766,51 лв. /две хиляди седемстотин шестдесет и шест лева и петдесет и една стотинки/** – разноси за обезпечителното производство, и **сумата 6447,19 лв. /шест хиляди четиристотин четиридесет и седем лева и деветнадесет стотинки/** – разноси за исковото производство, **на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.**

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд - София в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Перник: _____